

Nguyễn nhật Ánh

Vnthuquan.net, 2009.

Nghệ thuật bậc thầy

Hắn cười khi khi khi nghe tôi vấn kế.

- Cậu ngốc lắm. Chỉ có nai tơ ngơ ngác mới ứng xử như thế. Việc quái gì phải run!

Tôi nuốt nước bọt:

- Nhưng vấn đề là lúc đó tớ cảm thấy mình có lỗi.

- Không một người chồng nào không có lúc có lỗi với vợ - Bạn tôi nhún vai như một triết gia, đến nỗi khi nghe hắn phán như thế, tôi không kèm được một cái liếc mắt xem gần đây hắn có bị hói đầu hay không?

- Chỉ khi nằm dưới mồ rồi, người chồng mới trở thành hoàn hảo - Hắn nói sao mà đúng quá - Gì chứ lỗi với vợ thì tôi có hàng đống. Có khi hắn sắp trở thành triết gia thật cũng nên. Tôi ngược nhìn hắn bằng ánh mắt cảm phục:

- Cậu nhận xét đúng ghê!

Tôi nói tiếp bằng giọng của một cậu học trò không thuộc bài:

- Nhưng không hiểu sao cứ mỗi lần đi chơi với bạn gái về, tớ cứ

thắc thỏm thế nào. Vợ tớ chỉ trừng mắt một cái, tớ cảm tưởng mọi chuyện đã tung tóe hết ra.

Bạn tôi đúng là người độ lượng. Hấn chẳng quở trách gì, chỉ gạt gù thông cảm:

- Tớ hiểu. Và tớ hoàn toàn có thể hình dung được lúc đó cậu lúng ta lúng túng, ngọng ngà ngọng nghịu như thế nào. Mặt cậu tím tái, người cậu run rẩy, chốc chốc lại giật bắn lên trước những câu tra khảo của vợ. Thậm chí có lúc cậu có cảm giác như mình vừa tè ra quần.

Hóa ra bạn tôi không chỉ là triết gia mà còn là một nhà tâm lý sâu sắc. Hấn mô tả tình trạng thảm hại của tôi chính xác đến từng ly, cứ như thể lúc đó hấn đang rình ngoài hè và thô lỗ mắt nhòm qua khe cửa.

Thấy tôi đực mặt ra ngấm hấn như ngấm một kỳ quan thế giới, bạn tôi cao hứng lắm. Hấn khoa tay trước mặt như diễn giả vén màn khi tiến ra sân khấu và nói bằng cái giọng như thể đang diễn thuyết trước công chúng chứ không phải nói với riêng tôi:

- Toàn bộ vấn đề là ở chỗ tâm lý. Khi chúng ta cảm thấy có lỗi, vô tình chúng ta tự đặt mình vào thế yếu. Và một kẻ yếu thế bao giờ cũng gánh trên vai những thứ đáng ra phải vứt đi: rụt rè, lo lắng, mặc cảm, bứt rứt, hối hận, tất cả những thứ ngu ngốc này chẳng có một tác dụng gì ngoài việc làm tăng thêm nỗi nghi ngờ trong mắt người đối diện, hay nói cách khác, làm tăng nguy cơ bị lật tẩy của chính mình.

Những lời vàng ngọc của bạn tôi thật đáng đóng công-te-nơ gửi vào tương lai cho hậu sinh học tập. Tôi xoa hai tay vào nhau:

- Tớ chưa từng nghe ai phân tích vấn đề một cách thỏa đáng và rõ

ràng như cậu. Cậu đúng là một thiên tài. Các chuyên gia tư vấn hiện nay chỉ đáng là những học trò tội nghiệp của cậu.

Tôi đang cố tìm kiếm thêm những lời có cánh để tán dương hấn, chợt nhớ tới một chuyện, liền khựng lại như va phải tường:

- Ờ, nhưng trong trường hợp đó chúng ta thực sự là những kẻ có lỗi kia mà. Làm thế nào một kẻ có lỗi lại có thể nghĩ rằng mình không có lỗi...

Có vẻ như bạn tôi đang rình câu hỏi này từ lâu. Hấn chớp lấy thắc mắc của tôi với cái vẻ hăm hở của một con cọp vồ mồi:

- Đấy! Nghệ thuật chính là ở chỗ ấy đấy thưa ông bạn thân mến. Một nghệ thuật bậc thầy.

1. Hấn kể:

Tớ bước vào nhà với những bước chân phải nói là hiên ngang chưa từng có. Mặt vợ tớ lạnh tanh như ướp đá, đến nỗi tớ ngỡ là cô ta vừa từ tủ lạnh chui ra. Nhưng tớ phớt lờ, thậm chí tớ vừa đi vừa hát líu lo. Cậu nên nhớ, tiếng hát thường biểu hiện cho một tâm hồn lành mạnh, thư thái. Do đó, hát là bước đầu tiên. Phải gián tiếp cung cấp cho vợ bằng chứng ngoại phạm của mình: Những người vừa làm một việc sai quấy không ai lại hát hò ông ổng như thế.

Tất nhiên vợ tớ cũng không phải hạng người dễ bị xỏ mũi. Cô ta bỏ ngoài tai những âm thanh du dương vờ vịt đó. Cô ta chủ động điếc đặc để không bị tớ mê hoặc.

Cô ta đóng chặt tai, nhưng mở to mắt. Cái nhìn đầu tiên quét lên chiếc đồng hồ trên tường:

- Anh biết bây giờ là mấy giờ rồi không?

Không cần nói chắc cậu cũng biết là giọng vợ tớ lúc đó khô khốc như bầu trời bị vắt hết nước. Nhưng tớ tỉnh khô và trả lời lịch sự như

trả lời câu hỏi giờ của khách qua đường:

- Mười hai giờ kém mười.
- Anh đi đâu mà giờ này mới mò về?

Ánh mắt vợ tớ liền xoáy vào mặt tớ, hỏi đốp một câu. Có thể thấy rõ cô ta bắt đầu thiếu kìm chế, lời lẽ rõ ràng là không được chọn lọc.

Phụ nữ thường rất dễ mất bình tĩnh.

Dĩ nhiên trả lời câu hỏi này cho suôn sẻ, cho vợ tin không phải dễ. Hãy tạm thời để yên đó. Phải đánh mất sự tập trung của đối tượng trước đã. À, đây rồi: Chữ "mò".

- Cô nói ai là "mò" hả? Tôi đâu phải là kẻ cướp hay kẻ trộm!

Tớ gào lên, cổ lấy hơi rống to hết mức, trước đó tớ cố hít một hơi thuốc thật đầy để khi quát, tớ điều khiển cho khói phun có vòi qua lỗ mũi. Tiếc là cậu không nhìn thấy tớ lúc đó. Chắc, phải nói là trông tớ giận dữ ra trò.

Vợ tớ nhanh chóng nhận ra sơ suất của mình. Quyết không để rơi vào cái bẫy của tớ, lần nào cô ta cân nhắc từng từ:

- Anh nói cho tôi biết đi, anh vừa đi đâu về?
- Đi uống bia với mấy đứa bạn chứ đi đâu.

Vợ tớ chồm mặt vào sát mặt tớ, tất nhiên không phải để hôn tớ. Không quan tòa nào hôn bị cáo khi chưa xác định được hẳn ta có phạm tội hay không. Cô ta chun mũi hít hít như con Tôtô nhà tớ vẫn làm như thế với cục xương:

- Hừ, đi uống bia mà chả nghe mùi bia.

Tớ chưa kịp phân trần, vợ tớ đã bồi ngay:

- Anh đi chơi với con nào phải không?
- Làm gì có con nào! - Tớ gân cổ - Sao cô giàu tưởng tượng thế.
- Chẳng tưởng tượng gì ở đây cả! - Vợ tớ quả quyết với cái vẻ cô ta

sẵn sàng nuốt luôn cả lưỡi nếu cô ta nói sai - Bao nhiêu người bắt gặp anh đi với con X, tôi nghe đầy cả tai đây nè.

Tin tức tình báo của vợ tớ phải nói là không kém gì CIA hay KGB. Quả là tớ vừa đi chơi với X về thật. Tớ thóp bụng lại như cố tránh một lưỡi kiếm vô hình, đầu xoay như chong chóng còn miệng thì bù lu bù loa:

- Trời ơi là trời! Oan ức ơi là oan ức! Bất công ơi là...

- Im ngay! - Vợ tớ quắc mắt, cô ta vốn biết thừa trò ăn vạ này của tớ

- Anh tru tréo lên làm gì thế hả? Tôi nói cho anh hay, bàn tay anh bé lắm, không che được mặt trời đâu! Bộ anh tưởng tôi không biết anh quen với con X từ hồi cả hai đi công tác chung với nhau ở Nha Trang hả? Thậm chí tôi có thể nói chính xác mối quan hệ này kéo dài đã được sáu tháng tám ngày...

Bản cáo trạng chi tiết của cô ta không khác nào những nhát búa nện vào ngực tớ. Tớ như muốn nghẹn thở. Nếu là cậu, có lẽ cậu đã xỉu rồi. Dĩ nhiên cô ta không học được phép thần thông như Tôn Ngộ Không để biến thành con nhặng bay vo ve bên cạnh tớ. Cô ta chỉ nghe những lời đồn thổi. Ác một cái, trong trường hợp này, những lời đồn kia không sai trật mấy may. Tớ lấp liếm bằng cách giơ hai tay lên trời, cố để tay đừng run:

- Thiệt tình! Tôi không hiểu cô nhặt nhận được những tin tức vớ vẩn này ở đâu!

Kiểu chống chế chắc là trông rất yếu ớt của tớ giúp cô vợ tinh quái của tớ biết rõ cô ta đang nắm chắc công lý trong tay. Cô ta nhìn tớ như nhìn một con thú sa bẫy, đang run rẩy chờ giết thịt, và nói bằng giọng đắc thắng, có phần hơi khoe khoang:

- Anh nên nhớ rằng nhất cử nhất động của anh đều nằm trong tầm

kiểm soát của tôi. Tôi còn biết anh vừa chở con X từ Thanh Đa trở về...

"Đôi khi con người ta chết vì sự tự tin quá mức. Vợ tớ đang rơi vào tình huống đó. Sự thật là tớ thường chở X đi Thanh Đa. Khung cảnh sông nước bao giờ cũng trữ tình, rất thích hợp cho sự rủ rỉ rù rì. Nhưng tối nay thì không. Tối nay tớ cùng X dung dăng dung dẻ ở Văn Thánh. Vợ tớ đã liệt kê chính xác hầu hết mọi tội lỗi của tớ, riêng địa điểm thì cô ta nói sai. Địa điểm đó đúng với 99 lần hẹn hò trước đây, nhưng lần này, nhờ trời, đã không còn đúng nữa.

Tớ vợ được sự sai sót của con này với vẻ hoan hỉ của người chết đuối vợ được cộc. Đây rồi! Tớ tởn nủ bụng. Mình đã bị vu khống. Mình đã bị chụp mũ. Mà người bị vu khống, bị chụp mũ thì không thể nào bình tĩnh được. Đầu tớ lập tức nóng phừng phừng. Mối tớ giật giật. Vì tớ thấy giận quá. Giận hết sức là giận. Văn Thánh mà cô ta dám bảo là Thanh Đa. Như thế này thì không còn chân lý gì nữa ở trên đời. Ngay lập tức tớ quên phắt những tội lỗi tày đình của tớ. Tớ thấy tớ bị oan ức quá. Bị hiếp đáp quá.

- Cô chỉ giỏi tài bịa đặt! - Mắt long sòng sọc, tớ bắt đầu phản công - Đừng có thấy tôi nhượng bộ mà muốn nói gì thì nói. Hừ, chỉ toàn là ghen bóng ghen gió!

- Chứ không phải sao...

- Không phải! Trăm phần trăm không phải! - Tớ nói, giọng uất ức, tiếc là vội quá nên không nặn ra được giọt nước mắt nào - Tối nay tôi mà đi chơi với cô X ở Thanh Đa thì tôi là con chó.

Niềm tin của vợ tớ bắt đầu bị lung lay. Vì thấy tớ phần nộ ghê quá. Người không bị oan khiên tày liếp không bao giờ có phản ứng quyết liệt như vậy.

- Tôi có thể thề trên đầu các con tôi! - Không để vợ tôi kịp trấn tĩnh, tôi quát thêm một tràng liên thanh - Nếu những điều cô nói là đúng thì tôi chết không nhắm mắt, chết không được đầu thai... Tôi lúc này thì chỉ có tôi nói, còn vợ tôi chỉ biết thộn mặt ngồi nghe. Tôi nói đến gân cổ nổi vằn, đến sùi bọt mép, có lúc nước bọt văng bắn vào mặt vợ. Thế mà cô ta vẫn ngồi im thin thít, không dám lấy tay chùi.

Chỉ trong tích tắc thôi, mà cuộc đời thay đổi đến chóng mặt. Bây giờ tôi nghiễm nhiên đóng vai quan tòa, còn vợ tôi trở thành bị cáo. Tôi tha hồ quát thét, nạt nộ, đao to búa lớn. Tôi ngây ngất phát biểu, lời lẽ càng lúc càng diêm dúa. Chỉ tiếc là tôi không đủ sức để bô lô ba la suốt đêm.

Vợ tôi ngồi nhìn tôi, mặt chảy dài như thỏi kem bị nặn quá tay, cảm thấy tội lỗi ngập đầu. Ờ, vu oan giá họa cho một anh chồng đứng đắn thế kia, đến nỗi anh ta phải minh oan đến rách cả cuống họng và chấm dứt bằng những tiếng khò khè mệt nhọc như trâu kéo cày thì đúng là hành vi của một mẹ vợ chẳng ra gì. Chắc là vợ tôi đang tự lên án mình như thế hoặc hơn thế. Cho nên, cô ta mới găm đầu hổ thẹn và kết thúc cuộc tranh cãi bằng những lời ngọt ngào như trét mặt ong:

- Anh đừng giận em. Cho em xin lỗi...

Hắn toét miệng cười với tôi:

- Cậu thấy chưa! Vấn đề then chốt là phải biết xoay chuyển tâm lý. Tâm lý là bánh răng truyền lực chính của cỗ máy gia đình. Khi tâm lý đã xoay chuyển, mọi thứ sẽ tự động xoay chuyển theo. Muốn vậy, phải biết nắm lấy cơ hội. Phải tận dụng triệt để bất cứ một sơ suất, một nhầm lẫn nhỏ nào của đối phương. Để lấy cái bộ phận che lấp cái toàn thể, dùng tiểu tiết trấn áp đại cục, đưa cái phụ thuộc lên

thành cái chính yếu. Cậu thấy đấy, một khi cảm thấy mình bị oan, tâm lý chúng ta sẽ bị kích động, ngôn ngữ chúng ta hùng hồn thái độ chúng ta quyết liệt. Rất nhanh chóng, chúng ta từ kẻ yếu trở thành kẻ mạnh, còn đối phương từ chỗ thượng phong lập tức rơi vào thế yếu. Cái tuyệt diệu là ở đây chúng ta không hề vờ vịt, chúng ta bị oan thật, mặc dù cái oan đó nhẹ như lông hồng và bé như cái mắt muỗi.

Bây giờ thì bạn tôi không chỉ là kỳ quan, mà còn là một kho báu. Một kho báu vô giá. Đặc biệt với những kẻ nghèo kinh nghiệm như tôi.

- Bàn tay chúng ta không thể che mặt trời, nhưng có thể che được một phần ánh sáng? -Bạn tôi kiêu hãnh tổng kết - Chỉ cần chùng đó thôi, chúng ta có thể sống sót qua những giờ bão tố.

2. Như mọi bà vợ trên đời, vợ tôi lia mặt lên đồng hồ:

- Anh biết bây giờ là mấy giờ rồi không?
- Mười hai giờ kém mười.
- Anh đi đâu mà giờ này mới về?

Cuộc đối thoại giữa hai vợ chồng tôi mở đầu giống y chang kịch bản ở nhà thằng bạn tôi. Chỉ tiếc là vợ tôi không nói chữ "mò".

- Ờ... ờ đi uống bia với bạn bè.

Tôi đáp qua loa, đầu đang nghĩ cách dẫn dắt câu chuyện làm sao để dồn mình vào chỗ bị oan ức, bị xúc phạm, bị tổn thương.

Vợ tôi túm lấy vạt áo tôi để kéo tôi lại gần. Ánh mắt cô ta bám cứng trên người tôi, rà qua rà lại quét lên quét xuống như ra-đa dò sóng.

- Cô làm gì thế?
- Tôi phát hiện ra vết son môi nào là anh chết!

Trước khi về nhà, tôi đã cắm mắt vào tấm kiếng trong toilet nhà hàng xem xét kỹ lưỡng rồi, chẳng đại gì mà vác ba cái thứ độc hại đó

về nhà. Hơn nữa, trước đó tôi đã đề phòng cẩn thận. Hễ lúc nào cô bạn gái của tôi không ngăn được tình cảm đang trào dâng trong lòng, âu yếm sà vào ngực tôi là tôi lập tức nắm đầu cô ta đẩy ra. Suốt buổi tối, có đến chục lần tôi tách cô ta ra khỏi tôi, cương quyết hết như trọng tài quyền Anh tách Tyson ra khỏi Lewis vậy. Cho nên chiếc áo của tôi lúc này chắc chắn là trắng tinh như bản lý lịch của trẻ sơ sinh, chưa nhuốm một vết đen tội lỗi nào. Ờ, thế mà vợ tôi vẫn chưa chịu buông tay ra là có làm sao nhỉ? Cô ta còn ôm lấy tôi xoay tới xoay lui như người ta vắn một chiếc cối xay thóc, thế thì có bề mặt tôi không. Như vậy thì xúc phạm đến tôi quá.

Lập tức tôi nhớ đến bạn tôi, đến những lời vàng ngọc của hấn và lập tức đầu tôi nóng lên như bản lề cửa sắt.

- Cô làm gì thế hả? - Tôi rít lên the the - Chắc cô tưởng tôi là con cô chắt?

- Tôi đang kiểm tra.

- Lại thế nữa. Kiểm tra với chả kiểm soát! Tôi đâu có phải là tội phạm. Vợ chồng đối xử với nhau như thế này thì đúng là chẳng còn chút xíu tôn trọng nào. Kiểu này thì tôi phải xoay chuyển tâm lý thôi. Phải lấy cái bộ phận che lấp cái toàn thể lẹ lẹ cho rồi.

Tôi liền thấy tôi bị oan quá. Son môi có dính vào người cái nào đâu mà phải ề cổ ra cho người khác sẫm soi lâu lắc lâu lơ vậy không biết.

- Đủ quá rồi! Buông ra? - Tôi gân cổ quát, cố nhớ lại bạn tôi đã hùng hồn như thế nào - Cô coi thường tôi vừa vừa chứ! Có một tý son môi nào trên người tôi thì tôi là con chó. Tôi sẽ chết không nhắm mắt, không được đầu thai...

Tôi vừa nói vừa liếc vợ, xem những lời thống thiết của tôi có quét lên mặt cô ta được chút xíu màu xanh nào không. Ờ, mặt cô ta có tái

đi thật. Cô ta nhìn tôi và nói bằng đôi môi run run:

- Anh nói phải giữ lời đấy nhé.

Còn thế nữa. Đã chịu lún vào thế yếu rồi, đã cảm thấy hối hận vì đã nghi oan cho chồng rồi mà vẫn chưa chịu bỏ giọng lưỡi khiêu khích. Thật là quá đáng.

Tôi cảm thấy hơi nóng ngùn ngụt trong đầu. Như một hỏa diệm sơn đến giờ phun lửa, tôi giật phăng chiếc áo ra khỏi người, cúc văng tung tóe như sao sa, và cuộn chiếc áo trong tay như một núi giẻ, tôi giang thẳng cánh ném thật lực ra ngoài cửa sổ:

- Kiểm tra nè? Kiểm soát nè!

Tôi rống lên như con thú bị thương:

- Trời ơi, muốn làm người đàn ông sao khó quá vậy nè trời?

Phản ứng hung hăng như thế thì bạn tôi chỉ có nước bái phục. Và vợ tôi chỉ có nước quỳ xuống xin tạ tội. Nhìn ánh mắt cô ta chằm chằm dõi theo chiếc áo của tôi, kẻ kém tưởng tượng nhất cũng biết được cô ta ân hận và sợ hãi như thế nào.

Tôi khoái trá nhìn theo ánh mắt của vợ tôi.

Chiếc áo không chịu bay ra cửa sổ. Vừa thoát khỏi tay tôi, nó bung ra như một cánh dù, chao liệng một lúc trong không trung rồi tăng lờ đáp xuống nền gạch hoa.

Chiếc áo nằm đó, trải rộng ra như bởi một bàn tay vô hình, và tôi chết điếng người khi phát giác trên lưng áo một vết son môi đỏ chói.